

Langfredag 2024

Salmer: 201, 193, 619, 189, 192

Sig, vi går til Paradis. Amen.

Sl 22, 2-22a; Es 52, 13-53,12; Luk 23, 26-49

»*Vor fornuft har aldrig givet lys og livet*« sang vi for lidt siden, og med det menes, at fornuften kan føre os på vildveje, hvilket den gør for tiden. Således lyder det fra vor regering, at der skal fødes flere børn. Fødselstallet i Danmark ligger nu på halvandet barn pr. kvinde, og hvis det ikke ændrer sig, vil der ikke være nok borgere til at få samfundet til at køre rundt, og så vil skoler og daginstitutioner lukke og meget andet trist. Nu er det imidlertid således, at folk får børn, enten fordi de nærer håb om en lys fremtid, eller – og det er nok oftest den største drivkraft – fordi det at få børn i sig selv er en glæde og giver håb. Ingen får børn, for at de skal drive velfærdsstaten videre eller for at kunne skænke deres bedsteforældre en ældrecheck, og ingen ville ønske sig,

at det skulle forholde sig på den måde. Vore politikere giver med deres »fornuftige« krav i virkeligheden udtryk for en offertanke - at vi skal give staten vore børn, så den fortsat kan sørge for os - en tanke, som er ganske ubehagelig, og som vi her i kristenheden for længst har gjort op med. Netop offeret skal vi beskæftige os med i dag på Langfredag, hvor Gud selv yder sit ene store og afgørende offer: Sin egen søn. Hvor stort og ærefrygtindgydende det er, er næsten umuligt at forstå, og jeg tror, at de spørgsmål, mange stiller sig selv er disse: Hvad har vi gjort, der er så voldsomt, at Gud måtte ofre sin egen søn for at forsone sig med os, og hvad er det egentlig for en gud, der gør noget så brutalt?

Lad os begynde med det første: Hvad vi har gjort, siden Guds offer var nødvendigt? Vi behøver ikke at se længere end til de danske skolegårde, hvor vi i de forgangne måneder har været vidner til omfattende problemer med systematisk vold på flere af landets højt besungne folkeskoler, og selv om vi fra vor egen

skolegang godt kan huske, hvordan børn kan være ved hinanden, blev de fleste af os nok ubehageligt overraskede. Og det blev vi, fordi vi har det med at fortrænge, at der i mennesket er noget iboende ondt, der kommer til udtryk ved trangen til at ødelægge det skabte. Vi tænker som regel, at det er andre mennesker ude i verden, der gør grimme ting ved hinanden, sådan som vi ser det på daglig basis. Men Langfredag er altså dagen, hvor vi er nødt til at forholde os til sandheden om os selv, Langfredag er dagen, hvor mennesker slog det eneste gode menneske, der nogensinde har levet, ihjel, og den er derfor et billede på, hvad der ligger gemt i os alle. Vor store salmist, Thomas Kingo, siger i en salme om dødsdommen over Jesus: *»Og når på din dom jeg grunder, ser jeg og mit segl derunder.«* Med det vil han sige, at alt det, vi gjorde ved andre, som vi ikke skulle have gjort, gjorde vi i virkeligheden mod Gud, fordi vi alle er hans børn, skabt i hans billede.

I dag, hvor vi af en eller anden grund tror på det gode i mennesket, er et sådan budskab ubehageligt og forargeligt at lytte til, men vi skal vide, at netop når vi anerkender det onde i os selv, og af den grund bliver kede af det, så viser det, at der også findes noget godt, en samvittighed f.eks., der kan skelne mellem ondt og godt og dermed tales til, samt evnen til at føle med andre mennesker. Gud ønsker at tale netop til den samvittighed, og det har han gjort fra det øjeblik, Adam og Eva forbrød sig mod hans bud: *»Hvad er det, du har gjort?«*, som han siger til Eva, og siden forsøgte Gud at tale Kain fra at myrde Abel: *»Synden lurere ved døren og vil begære dig«* sagde Gud til Kain, og så fortsatte han: *»Men du skal herske over den.«* Det vil sige at Kain havde en vilje, han kunne sætte ind overfor sin egen ondskab, men som han ikke ville sætte ind, og mordet på hans bror blev begyndelsen på menneskehedens lange, brutale historie, det, vi kalder arvesynden, for den er et resultat af Adam og Evas ulydighed, det, at vi vil gøre os til herre over andre i stedet for at lade Gud være

det. Ind i mellem var Gud ved at miste tålmodigheden med os, men alligevel vedblev han at tale til os, blev ved med at ville drage os til sig, og derfor ofrede han til slut sin egen søn for dels at tage menneskenes synd på sig, dels for overvinde døden og gøre dem begge til intet. Vi var jo skabt til at leve evigt sammen med Gud, og nu nærmer vi os det andet punkt: For hvad er det dog for en Gud, der gør sådan noget: ofrer sin egen søn?

Det er den ultimativt kærlige Gud, og for at vi skal forstå hans offer, har han lagt et spor ud til os fra menneskenes lange historie, nemlig Abrahams ofring af Isak, som taler til det bedste i os. Faktisk taler den så meget til det gode i os, at mange ender med at synes, at det er en ond gud, der beder Abraham ofre sin eneste søn, eller vi kommer til at nære afsky for den fanatiske tro, Abraham udviser.

Men hvis vi skal forstå dybden af den kærlighed, der ofrede sig Langfredag, kommer vi ikke uden om netop denne fortælling, og den er mere aktuel, end man måske

skulle tro. Abraham og hans kone Sara var som bekendt længe barnløse, hvilket var en stor sorg for dem, og dog havde Gud lovet dem en talrig slægt. Det hørte Abraham aldrig med at tro på, men for Sara var det vanskeligere, og hvis vi tænker på barnløse par i dag og deres sorg over ikke at kunne få børn, så ved vi godt, hvordan hun har haft det, også, da hun endelig fik en dejlig lille dreng. Hendes og Abrahams glæde kan ikke beskrives med ord. Og så er det netop til Abraham, at Gud siger: *»Tag Isak, din eneste søn, ham du elsker, og begiv dig til Morija-landet. Der skal du bringe ham som brændoffer på det bjerg, jeg giver dig besked om.«* Alle, der har fået fortalt historien, tror jeg, kan genkalde sig Abrahams tunge færd hen til det bjerg, få kan undgå at få en klump i halsen, da Isak begynder at undre sig over, at Abraham bringer ild og brænde med sig, men intet offerlam. Og da han svarer Isak, at Gud selv vil udse sig offerlammet, kan vi alle føle med ham i det desperate håb, der ligger i det svar. Og hvorfor kan vi det? Det er fordi, der er

noget godt i os, som har medfølelse med både Abraham og Isak. Og den medfølelse skal vi holde fast i.

Det viser sig heldigvis, at Abraham får ret: Gud udser sig et offer, en vædder, der har fået viklet sine horn ind i et budskads, men ikke før Abraham har hævet kniven til slagting af sin elskede søn, den eneste. Fordi vi har medfølelse, er det så let at forarges og vredes på Gud, men hvad handler historien i virkeligheden om? Jo, i første omgang er den blevet fortalt i en verden, hvor det ikke var ualmindeligt at ofre børn for at formilde en guddom. At Gud standser drabet på Isak viser, at han afstår fra den slags ofre. Han stadfæster, at børn er en glæde, en gave, som vækker kærlighed i os. Det er ganske afgørende for vort syn på børn. Det er derfor, vi ikke får børn for andres skyld. I anden omgang lærer historien os at forstå Guds kærlighed til os. For når vi kan føle med Abraham, så kan vi også føle med Gud gennem hele Jesu lidelse og død, fordi vi ved, at Jesus har ligeså stor værdi for ham, som Isak havde for

Abraham (og Sara). Og hvordan kan vi vide det? Det kan vi, fordi de ord, Gud bruger om Isak, da han befaler Abraham at ofre ham, er ordene om den eneste, den elskede søn, som går igen flere gange i historierne om Jesus: *»Det er min elskede søn, i ham har jeg fundet velbehag«* sagde Gud, da Jesus blev døbt, og når vi kender historien om Abraham, så ved vi, hvilken kærlighed, han havde til ham.

»Gud vil selv udse sig et offerlam, min dreng« sagde Abraham til Isak, og det offerlam blev Guds egen søn. Langfredag viste, at størst af alt er kærligheden, for det er her, vi bliver klar over, hvad Gud var rede til gennemgå for at sone menneskehedens lange brøde, en brøde, der ikke er forbi, fordi ondskaben stadig findes iblandt os. Men Langfredag er også dagen, hvor det alt sammen lægges i graven sammen med Jesus, for at vi kan opstå sammen med ham til nyt liv, et liv i i lydig tro, i glæde, taknemmelighed og ikke mindst håbet om, at Gud aldrig vil vende sig bort fra os og den lidende

jord, men vedblive at tale til vor medfølelse og ud af den
vække kærligheden, ikke mindst til vore børn.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, søn og
Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig
Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed.
Amen